

داده ساختارها و عملگرهای اصلی

کامنت‌ها در پایتون

کامنت‌های تک خطی در پایتون با علامت `#` و کامنت‌های چند خطی با `"""` مشخص می‌شوند.

```
1 # Single line comments start with a number symbol.
2
3 """ Multiline strings can be written
4     using three "s, and are often used
5     as documentation.
6     """
```

Copy Python

- **نکته:** کامنت‌های چند خطی در پایتون در واقع رشته‌های چند خطی هستند که چون در اطراف آنها عملگری وجود ندارد استفاده نمی‌شوند.

در پایتون سه نوع عدد وجود دارد؛ صحیح `int`، اعشاری `float` و مختلط `complex` که اعداد اعشاری حداقل دارای یک رقم اعشار هستند.

```
1 >>> type(3)
2 <class 'int'>
3 >>> type(3.0)
4 <class 'float'>
5 >>> type(1 + 1j)
6 <class 'complex'>
```

اعمال پایه‌ی ریاضی مانند بقیه‌ی زبان‌های برنامه‌نویسی است

- **نکته:** حاصل تقسیم در پایتون ۳، همواره عددی اعشاری است.

```
1 >>> 1 + 1
2 2
3 >>> 8 - 1
4 7
5 >>> 10 * 2
6 20
7 >>> 35 / 5
8 7.0
9 >>> 1 + 2j
10 (1+2j)
11 >>> type(1 + 2j)
12 <class 'complex'>
```

تقسیم صحیح که با علامت `//` نشان داده می‌شود، همیشه حاصل تقسیم را به سمت پایین گرد می‌کند. البته برای اعداد صحیح خروجی صحیح و برای اعداد اعشاری خروجی اعشاری خواهد بود.

```

1 >>> 5 // 3
2 1
3 >>> -5 // 3
4 -2
5 >>> 5.0 // 3.0 # works on floats too
6 1.0
7 >>> -5.0 // 3.0

```

علامت % عملگر باقیمانده و ** عملگر توان است. همانطور که انتظار می‌رود پرانتز اولویت بالاتری نسبت به بقیه‌ی عملگرها دارد.

$$x^{**}y = x^y$$

```

1 >>> 7 % 3
2 1
3 >>> 2 ** 3
4 8
5 >>> (1 + 3) * 2
6 8

```

مثالی از اولویت عملگرها:

```

1 >>> a = 20
2 >>> b = 5
3 >>> c = 10
4 >>> d = 1
5 >>> (a + b) * c / d
6 250.0
7 >>> ((a + b) * c) / d
8 250.0
9 >>> (a + b) * (c / d)
10 250.0
11 >>> a + (b * c) / d
12 70.0

```

مقادیر بولی با True و False نشان داده می‌شوند و با عملگر بولی not نقیض می‌شوند. (دقت کنید که املاي مقادیر بولی باید دقیقاً به همین شکل باشند و حرف اول باید بزرگ و بقیه باید کوچک نوشته شوند)

```

1 >>> not True
2 False
3 >>> not False
4 True

```

True و False در واقع اسامی دیگری برای مقادیر ۱ و ۰ هستند.

```

1 >>> True + True
2 2

```

```
3 >>> True * 8
4 8
5 >>> False - 5
6 -5
```

عملگرهای مقایسه هم مقادیر عددی آنها را مورد نظر قرار می‌دهند.

```
1 >>> 0 == False
2 True
3 >>> 1 == True
4 True
5 >>> 2 == True
6 False
7 >>> -5 != False
8 True
```

عملگرهای منطقی `and` و `or` بین دو مقدار بولی می‌آیند و در صورتی که مقادیر اطراف آنها بولی نباشند آنها را با تابع `bool()` به مقادیر بولی تبدیل می‌کنند و نباید با عملگرهای بیتی `&` و `|` اشتباه شوند. مقدار بولی صفر برابر `False` و مقدار بولی هر عدد دیگری برابر `True` است.

```
1 >>> 0 and 2
2 0
3 >>> -5 or 0
4 -5
5 >>> bool(0)
6 False
7 >>> bool(4)
8 True
9 >>> bool(-6)
10 True
```

عملگرهای مقایسه، مشابه زبان‌های دیگر هستند.

```
1 >>> 1 == 1
2 True
3 >>> 2 == 1
4 False
5 >>> 1 != 1
6 False
7 >>> 2 != 1
8 True
9 >>> 1 < 10
10 True
11 >>> 1 > 10
12 False
13 >>> 2 <= 2
14 True
15
```

```
16 | >>> 2 >= 2
    | True
```

پایتون اجازه می‌دهد چند مقایسه به صورت خلاصه‌تر نوشته شود. (*Chaining*)

$$x < y < z \equiv x < y \text{ and } y < z$$

```
1 | >>> 1 < 2 and 2 < 3
2 | True
3 | >>> 1 < 2 < 3
4 | True
5 | >>> 2 < 3 and 3 < 2
6 | False
7 | >>> 2 < 3 < 2
8 | False
```

عملگر `==` نشان می‌دهد که آیا دو طرف آن مقادیر یکسانی دارند یا نه ولی عملگر `is` نشان می‌دهد که آیا دو طرف آن به یک جا اشاره می‌کنند یا نه. در مثال پایین ابتدا لیستی ایجاد شده و متغیر `a` به آن اشاره میکند سپس مقدار اشاره‌گر `a` داخل `b` ریخته می‌شود و عملگر `is` نشان می‌دهد که هر دو به یک جای حافظه اشاره می‌کنند. سپس لیستی جدید (با مقداری مشابه قبلی) ایجاد شده و `b` به آن اشاره میکند پس عملگر `is` نشان می‌دهد که دو شی `a` و `b` به یک جای حافظه اشاره نمی‌کنند ولی عملگر `==` نشان می‌دهد که این دو مقادیر یکسانی دارند.

```
1 | >>> a = [1, 2, 3, 4] # Point a at a new list, [1, 2, 3, 4]
2 | >>> b = a          # Point b at what a is pointing to
3 | >>> b is a          # if a and b refer to the same object
4 | True
5 | >>> b = [1, 2, 3, 4] # Point b at a new list, [1, 2, 3, 4]
6 | >>> b is a          # if a and b refer to the same object
7 | False
8 | >>> b == a          # if a's and b's objects are equal
9 | True
```

`None` کلمه‌ای رزرو شده در پایتون است که تقریباً معادل `null` در زبان‌های دیگر است. برای چک کردن این که متغیری `None` است باید از عملگر `is` استفاده شود.

```
1 | >>> a = "etc"
2 | >>> a is None
3 | False
4 | >>> a = None
5 | >>> a is None
6 | True
```

تکه کد پایین نشان می‌دهد در هر ساختار داده‌ای کدام مقدار معادل مقدار بولی `False` است. این ساختار داده‌ها در ادامه توضیح داده خواهند شد.

```
1 >>> bool(0) #numeric
2 False
3 >>> bool("") #string
4 False
5 >>> bool([]) #list
6 False
7 >>> bool({}) #set
8 False
9 >>> bool(()) #tuple
10 False
```

در پایتون اگر عملگری قبل از مساوی بیاید، آن عملگر روی متغیر و عدد بعد از مساوی اعمال می‌شود و نتیجه را دوباره در متغیر می‌ریزد.

```
1 >>> a = 10
2 >>> a
3 10
4 >>> a *= 10 #-> a = a * 10
5 >>> a
6 100
7 >>> a += 5 #-> a = a + 5
8 >>> a
9 105
10 >>> a /= 5 #-> a = a / 5
11 >>> a
12 21.0
13 >>> a **= 2 #-> a = a ** 2
14 >>> a
15 441.0
```

در واقع مثال بالا معادل کد زیر است:

```
1 a = 10
2 a = a * 10
3 a = a + 5
4 a = a / 5
5 a = a ** 2
```